

SZILÁGY SOMLYÓ

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 28 K, fél évre 14 K, negyedévre 7 K.
Egyes szám ára 60 fillér.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Társzerkesztő:

B. JÓZSA GYULA.

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 50 korona.

Nyitlér soronként 4 korona.

Magánhirdetések meggyezés szerint.

Magyarországi hírek.

Pusztító háboruszkodás puszkapor nélkül.

A Magyar Távirati Iroda Budapestről jelenti, hogy a külföldi szakszervezetek Magyarország ellen irányuló bojkottja, mely szombat éjjel óta tart, Magyarországon nagyon kevésbé érezhető. A magyar sajtó hangsúlyozza, hogy Magyarország ugyanazon eszközökkel válaszolhat, mint a minővel a bojkottáló államok küzdenek és hogy Magyarország könnyebben nélkülözheti Ausztria ipari cikkei, mint az éhező Ausztria a Magyarországból jövő élelmi cikkeket. Ausztria ellen az ellenbojkott szombat éjjel 12 órakor a legteljesebb mértékben megkezdődött. Az osztrák kormány nagy aggodalommal értesült arról, hogy a magyar kormány visszatartotta a készen lévő gyümölcs főzelék szállítmányokat, a miket Ausztriába irányítottak s hogy elzárja a Jugoszláviából és a Romániából érkező gabonaszállítmányok útját is. A magyar Dunán jelenleg 200 wagon buza és 150 wagon tengeri vesztel, ami Jugoszláviából indult Ausztriába.

A ruthén felföld visszacsatolása

érdekében Magyarországon nagy mozgalom indult meg és pedig nemcsak a ruthén felföldön, hanem Magyarországon magyarlakta vidékein is. Kutkafalvy Miklós államtitkár a ruthén felföldnek Magyarországra való nagyjelentőségéről igen fontos, érvekből gazdag nyilatkozatot tett, mit azal végző: „Bizonyos vagyok benne, mint ruthén ember, hogy minden idegen befolyástól ment népszavazáson ruthén honfitársaim mind egy szál Magyarországhoz való csatoltatás mellett foglalnak állást.”

A magyar kormány lemondott.

A budapesti országgyűlés elfogadta az ideiglenes állami költségvetést. Azután Simonyi-Semadam Sándor miniszterelnök bejelentette, hogy a kormány beadta lemondását. A lemondást azzal indokolta meg, hogy csak a tisztántuli választások időpontjáig vállalta volt a megbízást. A miniszterválság megoldásáig az országgyűlés nem tart ülést.

— A Duna angol folyam. A kolozsvári „Ellenzék” azt újságolja, hogy egy angol pénzcsoport a dunai hajózási társaságok majdnem minden részvényét összevásárolta Magyarországon és Ausztriában. Csehország és Szerbia, amelyek Franciaországra támaszkodnak, most attól félnek, hogy lassanként az egész Duna angol felyamává lesz.

Nyár—Ősz—Tél.

Semmi más kérdéssel nem foglalkozhatunk ez idő szerint, mint a létkérdéssel. Bizonnyal — a gondolkodó és embertársai iránt érdeklődéssel viseltető honpolgár — a mostani nehéz lét-fenntartási időben kell, hogy elmélkedjék, hogy a „létfenntartó” aratás után mi lesz? Ez mennyiben fogja biztosítani egy következő évig társaságunk lakosságának megélhetését. Mert azt asonnal meg kell állapítanunk, hogy közéletünk első biztosítéka a kenyér! — Innen indul ki a mai siralmas állapotunkban minden, első sorban. Igaz, hogy ez, bizonyos időben, visszahatás volt, a dolgok természetesen, okszerű rendjében, azért a javítást itt kell kezdeni, ahonnan tulajdonképpen kiindult az árdrágulás!

Allapítsuk meg egyszer ezt, asután vonjuk le belőle a sok mindenféle következményeket.

A világháború már 1914. novemberében, mielőtt Vilmos császár hangzatos szövegát katonáihoz kimondotta volna, hogy: „mire lehullnak a falevelek, ti, katonám, már haza fogtok térni”, — az összes értékeknek magasra emelte az árát. De még lehetett venni aratás után egy métermázsos búzát és ilyen közéleti-mezői árukat 16 koronáért. (Ma 1200—1400 korona.) Rövid háborúra volt kilátás. (Persze, csak a nagy politikusok rémkedtek akkor, hogy a háború hosszasan tarthat.) Mindegy. Az árak értékben nem emelkedtek 1915. tavaszáig, amikor rendszeresen az élelmi cikkek, a jövő aratásig, bizonyos 5—10% emelkedéssel a közönség részére drágábbak lettek, a mi nem is volt természetellenes, mert hiszen az aszály, az éger, a nedvesség okozta kárt a magvakban oda kellett az ár megállapításánál számítani az adókievitésénél.

Aratás előtt állunk. A kérdés az, mi legyen az új buza ára métermázsánként?

Ezt a működő árviszsgáló bizottság kell, kötelesség szerűleg, hogy megállapítsa.

Allapítsa is meg asonnal az aratási munkák befejezésével, a következők tekintetbe vételével: haldankénti szántás-vetés, tévinsítés, aratási költség, kőzi, vagy gépcsofás. Körzetünkben 4 község — kis és nagy — megadja a középértéket. És ha ezt megállapította, s hozzá számította az összes adókat, nyilvánvaló lesz egy métermázsos mag értéke, a melyhez az ugynevezett „polgári haszon” kell hozzáadnia.

Ez a „polgári haszon” igen érdekes kifejezés. Ez egyszerűen azt teszi, hogy ebből a haszonból kell egy polgárnak és ha van, családjának megélnie. Ez a kérdés először az azokról a kérdések, melyet minden kormányok rettenetes módon elhanyagoltak. E sorok írója nagyon kicsiny tömegek (atom) a társadalomban, de a maga ügykörében már husz év előtt felemelte szavát a „mértázas és igazságos munkabérek” megállapítása, a segélyezések mikéntjére nézve. Szomorúsággal telt lélekkel nézte a budapesti munkásferradalmat, amely a kommunizmusát fajult ma már, a melynek gétát csak az idegen fegyverek súlya vehetett. Pedig a hatalom birtokában, amán, a Tisza Kálmán, Wekerle-kormány és erősebb kézzel a Bánffy Dezső és Tisza István korszaka alatt mind sikerrel lehetett volna elintézni ezt a „munkás megélhetési ügyet” ezzel az általam hangosított elvvel: méltó a munkás a maga bérére, — legyen a munka egyenlően fizetve, de a családos munkások kapjanak család pótlékot.

E kérdéssel egy jövő cikkemben fogok foglalkozni, most utalok arra, hogy az árviszsgáló bizottság mikor meg fogja állapítani a kenyér-adó mag és kenyérpótlós tápanyagok árát, akkor figyelmenntesse a „földadókivétel bizottságát”, hogy — előre láthatólag — a következő öt évre ugy vesse ki az őstermelőkre a termelési adót, hogy az a családtagok számának a mostani új viszonyoknak legyen megfelelő. Ugy legyen!

De most már azt a megjegyzést is megteszem, az egyenlőség nevében, hogy a kivétel, az önálló, nélen földbirtokosokra is oly mértékben kiterjedjen, hogy 25 éves koruktól, ha házasságuk okait bizonyítani nem tudják, évről évre megfelelő „aggregéni adót” fizessenek. Még pedig fokozatosan, a hogy éveik szerint házassághoz volna. És ugy állapítsa meg az új kenyér árát, hogy a középosztályt ne taszítsa be a kolduságba.

... e.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Az esküt nem tett erdélyi magyar ügyvédek és állami tisztviselők sorsáról a bukaresti Dacia című román újság, a forrás megnevezése nélkül azt írja, hogy a csatolt területek összes esküt nem tett tisztviselőinek és ügyvédeknek egy havi határidőt tűztek ki az eskü letételére, amely esetben a román állampolgárságból folyó összes jogait élvezhetik és visszakapják mindazokat a jogokat, a melyeket eddig szolgálataik útján szerettek. Ezzel szemben azonban arra kötelezik őket, hogy egy év alatt sajátítsák el a román nyelvet, mert csak akkor fogják őket véglegeseníteni. Az esküre való jelentkezés határideje 1920. június 28-án kezdődik. Ezt a híradást annál is inkább fenntartással közöljük, mert ezen rendeletről az itthoni hivatalos körök semmit se tudnak. De nem is gondolnák, sem azt, hogy az esküre jelentkezésre, még kevésbé, hogy a román nyelv elsajátítására olyan nem megfelelő rövid időt szabnának.

— Árviszsgáló bizottság ujon alakítása Szilágysomlyón. Szilágysomlyó alispánja folyó évi július hó 6-iki kelettel elfogadva a régi árviszsgáló, illetve ármezsgállapító bizottság lemondását, új bizottságot alakított a következő polgártársainkból: dr. Ocsán János elnök, dr. Ajtai Endre alelnök, B. Józsa Gyula jegyző, Ardelean Miklós, Dancal Emil, Farkas Odón, Hoblea Demeter, dr. V. Nagy Lajos, Papp Felician, Somogyi Márton, Szabó István, dr. V. Szabó Lajos, Tarcza Aurél, Tóth András és dr. Vikár Valér. Szivesen üdvözöljük az új bizottságot abban a reményben, hogy buzgó és odaadó munkálkodása által rövidesen véget fog vetni azokat a közönségünket majdnem a megfőttség szorongató árdrágításoknak, a melyek közéleti-mezőnk a egyéb közellátásunk piacain a szemérmelenségig grassálnak.

— Városi tanácsunk július hó 6-ik napján gyűlést tartott, melynek tárgysorozatán több kisebb-nagyobb jelentőségű, de nagyobbára csak egyeseket érdeklő ügyeken kívül ott szerepelt azon beadvány is, mely a város tulajdonát képező magurai tásifa nemrégiben megemelt eladási árának visszavisszavételét célozta. A ta.

nács e. körömet elutasította ezen az alapon, hogy a kitermelt és eladásra szánt magyarai fának nagy része már el is kelt az utóbb megállapított 70 koronás egységre, így a még el nem adott csekély maradvány előbb elárúsítását nem látja indokoltnak.

— Magyar egyetem. Az erdélyi katolikus, református és unitárius egyházak püspökei közös beadványban jelentették be a kolozsvári prefektusnak, hogy Kolozsváron felekezetházi magyar egyetemet óhajtanak felállítani. Az egyetem céljaira már nagy összegű adományok gyűltek össze. A beadványt Sturdza Mihály prefektus vette átál és megígérte, hogy rövidesen illetékes helyre juttatja.

— Diákbál. Hagyományos szokás a közép iskoláknál, hogy a „hivatalosan érettnak nyilvánítt” fiatalok diákbált rendez. Utolsó és kedves emlékként találkozásra ez azoknak, akik hosszú időn át együtt faragták az iskola padjait, együtt élvezték a diáksírt gyönyörűségét és a gyakori beszélgetésekben megnyilvánuló apró keserűségeit, amelyek az évek madártávo-
lából szintén gyönyörűségszámba tölnek fel.

A szilágysomlyói r. kath. főgimnázium végzett növendékei július hó 3-án tartották meg ezt a báljukat a városi színházban. Természetesen megjelentek az összes diákkisasszonyok is és hogy ez alkalommal nem Vergiliusról, Tacitusról, nehéz algebrai feladatokról értekeztek férfikollégáikkal, mint máskor (?), bizonyosra vehető.

Szép számban jöttek össze a közvetlenül nem érdekeltek is a mulatság jó hangulatban reggeli négy óráig tartott. A tiszta jövedelmet a rendezőség részben a város szegényalapja javára, részben pedig szegény tanulók segélyezésére fordítja.

— A zilahi Wesselényi kollégium érettségi vizsgálatai június hó 28-án fejeztették be. Összesen 58 tanuló jelentkezett érettségire, kik közül egy a székeli vizsgálatról távol maradt, a többiek mind szép eredménnyel tették le a vizsgát és pedig: jelesen érettt 14, jó eredménnyel érettt 22, egyszerűen érettt 21. Javítóvizsgára utasítottak 1. — A vizsgálatok befejezése után a Ridwal-szálló nagytermében tartott kedélyes vacsora keretében búcsúztak el az ifjak egymástól és tanáraiktól. Ezen alkalommal a szegény tanulók fölségelésére a vendégektől 2070 korona, az érettségit tett ifjaktól pedig 530 korona gyűlt össze. Ezen kívül külön iskolai alapítványokra még 1850 korona adományt gyűjtöttek.

— Új postai tarifa. Július 1-től a következő új postai tarifák lépnek életbe:

Belföldi levél és oszvekt levelezőlap 50 bani, nyílt levelezőlap belföldön 25 bani, nyomtatvány minden 50 gr.-ig 10 bani, újság 50 gr.-ig 10 bani, névjegy nyílt borítékban 25 bani, áruminta 100 gr.-ig 50 bani, egyszerű postafiók havi bére 20 lei, dupla fiók bére 30 lei.

A postautalványokkal kapcsolatosan a következő díjak lépnek életbe: Utalvány 25 bani, 100 leig pénzküldemény (25 leitől kezdve) 50 bani, 100—1000 leig minden újabb századnál 1 lei, beleértve a kezdő illetményt. Távirati pénzalapjánál 5 lei külön taxa. A csomagilletmények a súly és érték szerint méretnek ki.

A távirati illetmények közbeségess táviratoknál 30 bani szavanként. Legitimált sajtótudósítók 50%-os kedvezményben részesülnek. Dringend táviratok háromszoros árban fizetendők. A telefonon átutalt sürgönyökért 2 lei különdíj fizetendő. Vasár- és ünnepnapokon 2 lei távirati pótdíj fizetendő.

Censurat: J. DELEU.

Könyvnyomdánkban

egy-két középosztályt végzett fiu tanulónak azonnal felvétetik.

Cipőkben!

nagy gyári lerakat

STERN TESTVÉREK

áruházába Szilágysomlyón.

A t. vevőközönség szíves figyelmébe ajánljuk a Stern Testvérek cégnél elhelyezett nagy gyári lerakatunkat, melynek képviselőjével és kizárólagos eladásával az ottani piacon nevezett céget biztuk meg.

Hungária Cipőgyár r.-t.

1—10

Nagyvárad.

Egy két ajtós ócska ruhaszekrény (chiffon) szabadkézből eladó M. Eminescu (Nagy László)-utca 8. szám alatt.

Hirdetések

A „Szilágysomlyó” részére jutányos áron vétetnek fel.

Uri hölgyek és menyasszonyok figyelmébe!

Értesitem a n. é. helybeli és vidéki hölgyközönséget, hogy elvállalok új paplan készítest és régi paplanok átalakítását a legjobb kidolgozással.

Tisztelettel:

VEIL ETEL.

Lakásom a Rituális fürdő udvarán.

Új fűszerüzlet.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Szilágysomlyón, a Róth Izidor-féle helyiségben, a cukrászda mellett

fűszer, vas, rövidáru és üveg kereskedést nyitottam.

Pontos és jutányos kiszolgálásról a t. közönséget biztosítom.

Tisztelettel:

Groszmann Jenő.

Aláírási felhívás!

A Középszolnokmegye-zilahi Takarékpénztár R.-T. május hó 16-án tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy az intézet alaptőkéjét 5000 drb. új 200 koronás névértékű részvény kibocsátásával 2 millió koronára emeli fel oly módon, hogy az 5000 darabból egyelőre 2500 drbot bocsát ki aláírásra, míg a másik 2500 drb. kibocsátásának idejét az igazgatóságra bizza.

A régi részvényesek részére minden két részvény, valamint a páratlan számú részvények után egy új részvény jegyezhetési jogot biztosít 500 korona vételárban, míg a többi szabadjegyzésre bocsátja darabonként 600 korona vételárban. Tulajegyzés esetén fenn tartja az igazgatóság magának azon jogát, hogy a felosztást belátása szerint eszközölje, előnyben részesítendő a régi részvényeseket 600 korona vételárban.

Befizetési határidő.

A jegyzett összeg 30% az aláíráskor, 30% augusztus 15-én, 40% szeptember 15-én fizetendő be az intézetnél Zilahon, vagy tasnádi, szilágysomlyói és hidalmasi fiókjainak pénztáránál. Késedelmes befizetések után 6% késedelmi kamat számíttatik fel. Ezenkívül az igazgatóságnak jogában áll azon részvény aláíró jegyzését, aki a befizetési határidő eltelte után, a felszólítástól számított 8 nap alatt sem tesz eleget fizetési kötelezettségének, semmisnek tekinteni, mely esetben a késedelmes részvény aláíró a befizetett összeget az intézet javára elveszti.

A jegyzés záró határideje a régi részvényesek részére f. év július 15-e, a nem részvényesek részére pedig szeptember 15-én állapíttatik meg. Azon régi részvényesek részére, akik a részvények jegyzésében rajtok kívül eső okból igazolhatólag akadályozva vannak, az utóbb megállapított határidők szolgálnak jegyzési határidőül.

Az új részvények 1921. évi nyereségből részesülnek osztalékban, azonban a befizetett összegek 5%-kal kamatoznak f. évi december 31-ig.

1—2